

Dominik Jałowiński
Wobec innego

*Iteracje i permutacje w malarskiej kreacji**

W stale ewoluującym świecie sztuki współczesnej, gdzie granice są nieustannie wyznaczone na nowo, malarstwo trwa. Świadectwem zdolności adaptacyjnych tego medium jest fakt, że współcześni artyści wciąż znajdują sposoby na wprowadzanie w nim innowacji, eksplorując zarówno nowe koncepcje, jak i klasyczne motywy. Jednym z takich podejść jest wykorzystywanie permutacji i iteracji w malarstwie.

Historyczne preludium

Aby zrozumieć czym są permutacje i iteracje w malarstwie, należy najpierw zrozumieć cykliczną naturę historii sztuki. Na przykład mistrzowie renesansu często powtarzali narracje biblijne i mitologiczne, oferując unikalne spojrzenie na ustalone opowieści. W epoce modernizmu artyści tacy jak Claude Monet wielokrotnie malowali te same tematy w różnych warunkach, pokazując, że nawet w ramach powtarzalności istnieje ogromna zmienność i pole do eksploracji.

Koncepcja permutacji w malarstwie

Permutacje sugerują układ elementów, w którym kolejność ma kluczowe znaczenie. W malarstwie można to interpretować jako wybory kompozycyjne dokonywane przez artystę, rozmieszczenie obiektów, a nawet kolejność pociągnięć pędzla. Każda nowa decyzja podjęta przez artystę tworzy rozbieżną ścieżkę, prowadzącą do zupełnie innego efektu końcowego.

Można argumentować, że obrazy Gerharda Richtera, z warstwami koloru zeskrobanymi na płótnach, prezentują permutacje. Każde pociągnięcie, każda warstwa, zmienia wynik. Istnieje namacalne poczucie "co by było, gdyby" Richter zastosował inny nacisk, użył innego koloru lub zatrzymał się w innym miejscu.

Iteracje: Ewolucyjna eksploracja

Tam, gdzie permutacje koncentrują się na sekwencji, iteracje zajmują się powtarzaniem - robieniem czegoś ponownie, być może z subtelnymi różnicami. Iteracja sugeruje poczucie ewolucji. Seria obrazów może ewoluować, każdy z nich nieco różni się od poprzedniego, ilustrując pogłębienie tematu, lub zmieniającą się perspektywę artysty na dany temat.

Weźmy na przykład kultowe kropki Yayoi Kusamy. Motywy, do których artystka powraca przez całą swoją karierę, ewoluują pod względem rozmiaru, koloru i rozmieszczenia. Każda iteracja jest znajomą, ale także odrębną, niekończącą się eksploracją pojedynczej koncepcji, która według słów Kusamy reprezentuje nieskończony wszechświat.

Iteracyjna ideacja

Z perspektywy iteracji, generatywne uczenie maszynowe pozwala artystom tworzyć niezliczone warianty dzieła sztuki z niewielkimi niuansami. Dostosowując różne parametry, artyści mogą stworzyć serię obrazów, które odzwierciedlają jeden

temat, ale różnią się wykonaniem, ale mogą też stworzyć obrazy wykonane podobnie a poruszające zupełnie odmienne tematy. Ten iteracyjny proces staje się mniej związany z ręcznym powtarzaniem, a bardziej z ewolucją poprzez interpretację technologiczną.

Implikacje kulturowe i poszukiwanie tożsamości

W zglobalizowanym świecie nasze indywidualne i zbiorowe tożsamości podlegają ciągłym zmianom. Iteracje we współczesnym malarstwie można postrzegać jako metaforę ciągłego poszukiwania siebie. Każda rewizja tematu lub motywu jest jak spojrzenie w lustro, w którym za każdym razem widzimy nieco zmienione odbicie. Jest to ukłon w stronę przekonania, że chociaż podstawowe elementy tożsamości mogą pozostać, warstwy i sekwencje, w których się manifestują, mogą się zmieniać.

Nieskończony potencjał współczesnego malarstwa

W kontekście malarstwa, permutacje i iteracje nie są zwykłymi technikami czy stylami. Są one odzwierciedleniem czasów, w których żyjemy, narzędzi, których używamy i tożsamości, którymi się posługujemy. Pokazują stale obecne możliwości w ramach tego, co znane. W tym sensie współczesne malarstwo staje się dialogiem - nie tylko między artystami, ale między artystą a widzem, przeszłością a teraźniejszością, tym, co znajome, a tym, co nowe. Generatywne algorytmy uczenia maszynowego oferują nie tylko narzędzie, ale także partnera do współpracy, zachęcając artystów do przekraczania granic, kwestionowania konwencji i ponownego wyobrażania sobie, czym może być współczesne malarstwo w tej technologicznie rozszerzonej erze.

Era cyfrowa i jej wpływ

Algorytmy i narzędzia cyfrowe pozwalają na nieskończone rekombinacje, zapewniając artystom niemożliwy wcześniej do zastosowania kalejdoskop możliwości. Wpływ cyfrowych narzędzi umożliwia łatwiejsze myślenie warstwami, sekwencjami i wariacjami. W miarę jak zagłębialiśmy się w XXI wiek, synergia między sztuką a technologią staje się coraz bardziej widoczna. Generatywne algorytmy uczenia maszynowego stoją na czele tego zbiegu, oferując współczesnym artystom rewolucyjne środki do ponownego wyobrażania sobie myślenia w kategoriach permutacji i iteracji. Jest to świadectwo nieustannie ewoluującej natury sztuki, w której każda epoka wprowadza nowe narzędzia i media, rzucając wyzwanie i poszerzając nasze rozumienie artystycznej ekspresji.

Abstrakcja algorytmiczna

Generatywne uczenie maszynowe tworzy dzieła sztuki na podstawie wprowadzanych danych. Artyści mogą wprowadzać tysiące tematów, jak i obrazów, szkiców, a nawet niepowiązanych danych wizualnych, aby generować nowe, unikalne dzieła sztuki. Wygenerowane wyniki, choć zrodzone z algorytmów, posiadają czysto ludzki charakter, gdyż tworzone są nie tylko z intencji człowieka, ale także na podstawie stworzonych wcześniej i zebranych przez niego danych. Należy także pamiętać, że każdy nowy punkt danych, każdy nowy artystyczny niuans wprowadzony do algorytmu, zmienia jego końcowy wynik. W istocie maszyna staje

się więc zarówno narzędziem, jak i współpracownikiem, wprowadzając nieprzewidywalny, ale systematyczny element do procesu twórczego. Interpretacja sekwencji przez algorytm, dodaje bogatą warstwę do konceptualnej głębi permutacji i iteracji w sztuce.

Maszyny i podświadomość

Godnym uwagi aspektem algorytmów generatywnych jest ich potencjał do wykorzystania zbiorowej podświadomości świata sztuki. Kiedy maszyna jest szkolona na szerokiej gamie dzieł sztuki, gromadzi wieki myśli artystycznej, techniki i kultury. Wygenerowane przez nią dzieła mogą być postrzegane jako odzwierciedlenie tej zbiorowej pamięci, oferując świeżą, bezstronną perspektywę, która pozostaje wolna od indywidualnych uprzedzeń lub ograniczeń pojedynczego artysty. W ten sposób algorytmy generatywne można porównać do formy współczesnego surrealizmu, czerpiącego z sennego rezerwuaru wspólnego dziedzictwa artystycznego.

Podsumowanie

W miarę zacierania się granic między człowiekiem a maszyną w świecie sztuki, permutacje i iteracje nabierają nowego wymiaru. Generatywne algorytmy uczenia maszynowego oferują nie tylko narzędzie, ale także partnera do współpracy, zachęcając artystów do przekraczania granic, kwestionowania konwencji i ponownego wyobrażania sobie, czym może być współczesne malarstwo w erze rozszerzonej przy pomocy cyfrowych technologii.

* Esej o niuansach procesów iteracji i permutacji, oraz ich znaczeń w kształtowaniu współczesnego malarstwa, napisany przez artystę przy pomocy algorytmu uczenia maszynowego, zredagowany przez kuratorów wystawy.